

Orchester **Berg**

text: LUKÁŠ PAULŮ
odpovídali: EVA KESSLOVÁ, PETER VRÁBEL

Berg je hudební těleso, jenž má za sebou atraktivní a inovátorské projekty. Důraz je v nich kladen na hudbu současnou i na hudbu minulého století. Hudební výkony tohoto orchestru jsou kombinovány s dalšími uměleckými prvky, druhy a žánry, například s tancem, videoartem, filmem a výtvarným uměním. Berg má na svém kontě desítky světových premiér. Orchester založil v roce 1995 dirigent Peter Vrábek.

Hollywoodská němá klasika s novou hudbou mladého českého skladatele Jana Duška - světová premiéra ve Španělské synagoze. (c) Dana Cabanová

Slavný němý film Utrpení Panny orleánské s živou hudbou - česká premiéra v kině Lucerna. (c) Febiofest, Natálie Řeřichová

Hudební divadlo Schwarz auf Weiss. (c) Struny podzimu, Petra Hajská

Hudební divadlo Schwarz auf Weiss. (c) Struny podzimu, Petra Hajská

// Informace pro ty, kteří o vás ještě neslyšeli: co je Berg?

Berg je orchestr, který se zabývá novou hudbou. U zrodu tohoto tělesa stála parta kamarádů, kteří chtěli hrát to, co jim na koncertních pódii chybělo – hudbu dvacátého století a hudbu současnou. U vzniku byl i současný umělecký šéf a šéfdirigent Peter Vrábek, který se dodnes stará o umělecké směřování orchestru. Jde nám o to, aby naše projekty byly nejen originální a na špičkové úrovni, ale aby byly zároveň atraktivní pro nejširší publikum, aby si lidé večer s námi užili a rádi se k nám vraceli. Což se nám snad daří – v poslední době se musíme na poslední chvíli často vytasit s místy k stání. Jinak se nám líbilo, když o nás před časem v jednom deníku napsali, že jsme „jakousi guerillovou bojůvkou a vítaným kontrapunktem domácí ‚oficiální‘ hudební scény“ (poznámka redakce: tuto charakteristiku napsala Helena Havlíková v Lidových novinách).

// Jaká je koncepce hudebního směřování tělesa?

Cílů máme hned několik – jedním z nich je podpora mladých českých skladatelů. U nich objednáme nové skladby a jsme tak jediný orchestr v České republice, který s železnou pravidelností uvádí světové premiéry... Bývá to minimálně šest skladeb ročně, za dobu naší existence jich jsou už desítky. Českému publiku také představujeme zajímavé hudební trendy ze světa, takže máme na svém kontě ještě mnohem víc českých premiér. Stylově nejsme nijak vyhranění a hrajeme všechno, co se nám zdá zajímavé.

// Jaké zásadní překážky jste museli překonat za šestnáct let vaší existence?

Nebyly vůbec jednoduché začátky – nestála za námi žádná slavná osobnost, šlo o partu nad-

Hudební divadlo Schwarz auf Weiss. (c) Struny podzimu, Petra Hajská

šenců bez zázemí a bez financí, kteří se navíc zabývají současnou muzikou, která není u sponzorů vůbec populární... Všechno chce prostě čas – dokázali jsme přesvědčit lidi, že současná muzika stojí za to.

// Svá vystoupení často kombinujete s různými druhy umění – s filmem, divadlem, tancem nebo například videoartem. Doplnit hudbu o další rozměr byl váš původní záměr, nebo si to vyžádala situace?

Po čase nám už samotná hudba přestala stačit. Kombinovat hudbu s ostatními druhy umění je jednou z možností, jak zážitek všech zúčastněných – publika i účinkujících – posunout výš. Představte si například kinokonzert, kdy máte muziku k němému filmu naživo, navíc ještě v zajímavém prostředí... Také nás nebaví dělat pořád to samé. Chtěli jsme zkoušet nové věci, lákají nás experimenty, chceme potkávat lidi z dalších uměleckých oborů. Je to vždycky dobrodružství. Divili byste se, jak rozdílné myšlení a potřeby mají například muzikanti a tanečníci. Musí se nejdříve navzájem poznat, setkávat se, komunikovat a hledat společná řešení. Prostě se neradi nudíme.

// Pracuje Berg, kromě výše zmíněných, ještě s nějakými dalšími uměleckými formami?

Samozřejmě! Před časem jsme dělali inscenaci Příběhu vojáka, která kombinovala hudbu s pantomimou a kabaretem. Máme už za sebou celou řadu site-specific projektů, které byly šity na míru atmosféře i možnostem nějakého netradičního prostoru. Ale největší výzvou a také jednou z našich nejuspěšnějších akcí bylo hudební divadlo Schwarz auf Weiss, na kterém jsme spolupracovali s režisérským tandemem Skutr. Muzikanti se v tomto případě stávají herci a v rámci předsta-

// Jedním z cílů je podpora mladých českých skladatelů. U nich objednáme nové skladby a jsme tak jediný orchestr v České republice, který s železnou pravidelností uvádí světové premiéry...

www.berg.cz

- > vení hrají nejen na své nástroje, ale také mluví, zpívají, strefují se míčky do bubnu, pinkají badmintonovými páčkami, vaří vodu na čaj, hrají kostky na krytu cembala... A jsou všude – před diváky, za diváky, vedle nich... Takhle inscenace byla pro všechny úplné zjevení. A abych nezapomněla, v září chystáme v klubu Roxy Romitelliho psychedelickou videooperu Index of Metals.

// Klasická hudba s videoartem, zatím nezážitá kombinace dvou uměleckých směrů. Jaké prostory využíváte pro tato vystoupení?

Prostory představují další rozměr, který umocní zážitek. Lákáme publikum nejen do koncertních sálů, ale často na netradiční místa – třeba do bývalé čistírně odpadních vod v Bubenči, do kina, měli jsme klasický koncert v klubu Roxy, v Museu Kampa, letos v červnu to bude i nádherná budova bývalého Ústředí dopravních podniků...

// Se kterými konkrétními umělci z tohoto oboru spolupracujete?

První koncert spojený s videoartem se konal právě v čistírně v Bubenči a spolupracovali jsme s Michalem Kindernayem. Vloni jsme vyzvali skladatele Petra Wajšara, aby pracoval v tandemu s výtvarníkem Prokopem Bartoníčkem. Společně vytvořili dílko, které má rovnocennou hudební i výtvarnou složku – šlo o animaci hmoty v reálném čase. V Museu Kampa se tak ocitla originální výtvarná laboratoř.

// Zabýváte se pouze současnou a moderní hudbou 20. století?

Ne. Nejsme dogmatici. Pokud to má hlubší smysl, tak koncerty doplníme i starší hudbou. Uznějte sami – takový Beethoven v Klubu Roxy, to je kombinace, které se nedá odolat. Občas si dáme například i baroko a v takovém případě se pak snažíme o reflexi autentické interpretace.

// Pořádáte soutěž NUBERG. Kdo hlasuje a jak soutěž funguje?

Jde o projekt, který probíhá vždy v lednu a únoru. Všechny novinky, které jsme objednali, jsou k dispozici na internetu a kdokoliv tak může hlasovat o tom, která z nových skladeb se mu líbí. K tomu ještě vydáváme cedéčko, které vychází jako příloha v některém z kulturních časopisů. Letos jsme nově uvedli projekt „NUBERG do škol“, jenž měl úspěch jak u učitelů, tak u dětí. Jinak má soutěž vedle veřejnosti i odbornou porotu, jejíž členy hledáme mezi skladateli a interprety v zahraničí, bez vazeb na české prostředí. Mladí skladatelé tak mají skvělou reakci ze světa a cizina se o nich prostřednictvím těchto porotců může dozvědět.

// Jakou cenu si výherce odnese?

Ceny pro výherce jsou, z finančního hlediska, spíš symbolické (Cena veřejnosti 5000 Kč, Hlavní cena NUBERG 10 000 Kč). Vítězné skladby ale znovu uvádíme na slavnostním zahajovacím koncertě našeho nového cyklu. Hlavním cílem je hravá interakce s publikem.

// Kdo se stal vítězem letošního ročníku?

Cenu veřejnosti si odnesl Vít Zouhar za prosincovou novinku Pinna columbae, Hlavní cenu NUBERG získal Slavomír Hořínka za skladbu Lacrimosa, která zazněla na koncertě v červnu.

// Je možné Berg slyšet i na nějakém z letních festivalů?

V minulosti jsme vystupovali například i na rockovém festivalu a moc se nám to líbilo. Letos v létě jedeme na zájezd do Španělska, kde se zúčastníme hned několika letních akcí. V roce 2012 bychom rádi zorganizovali turné po českých letních festivalech s jedním našim kinokonzertem – němým filmem Hladová srdce se skvělou novou hudbou Jana Duška.

// Jaké projekty připravujete?

Nejvíce nás teď zaměstnává velký projekt s tanečnickými a stovkou metronomů na Nové scéně Národního divadla. Představíme ho ve světové premiéře 9. května 2011. V rámci představení také uvedeme českou premiéru slavné Ligetiho skladby pro 100 metronomů. Tyto přístroje nám půjčují jejich majitelé prostřednictvím veřejné sbírky a jsou mezi nimi například i Soňa Červená, Ondřej Havelka, Martin Zbrožek nebo Miroslav Táborský. Jinak chystáme na červen další site-specific akci s finskou hudbou, na září pak už zmiňovanou Romitelliho videooperu, v říjnu nás čeká kinokonzert ve Španělské synagoze v Praze. Všichni se také těšíme na další uvedení hudebního divadla Schwarz auf Weiss na podzim. /

foto: (c) Ronacher Bauer

// Vloni jsme vyzvali skladatele Petra Wajšara, aby pracoval v tandemu s výtvarníkem Prokopem Bartoníčkem. Společně vytvořili dílko, které má rovnocennou hudební i výtvarnou složku – šlo o animaci hmoty v reálném čase.